

Organizatorzy:

Patronat honorowy:

Jak rozpoznać specjalne potrzeby edukacyjne i efektywnie realizować zalecenia rozporządzenia w sprawie organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w placówce?

Praktyczne przykłady udzielania uczniowi wsparcia w przedszkolu i szkole

Partnerzy edukacyjni:

Partnerzy merytoryczni:

Patronat medialny:

Prowadzenie obserwacji i diagnozy pedagogicznej

Zadaniem nauczyciela jest rozpoznanie:

- Indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych
- Indywidualnych możliwości psychofizycznych
- Czynników środowiskowych

Kontekst biopsychospołeczny diagnozy

Indywidualne potrzeby rozwojowe

Należy zwrócić uwagę na:

- Poziom myślenia (konkretno-wyobrażeniowe, operacyjne, abstrakcyjne)
- Uwagę (mimowolna, dowolna)
- Pamięć (dowolna, logiczna)
- Percepcję (rozpoznawanie, rozróżnianie, kategoryzowanie)
- Gotowość do pracy w grupie
- Kontrolę emocji
- Otwartość na nowe wyzwania
- Samodzielność w rozwiązywaniu zadań
- Motywację

Indywidualne potrzeby edukacyjne

- Tworzenie warunków dla ucznia, koniecznych do opanowania wymagań.
- Strategia przyjęta przez nauczyciela w stosunku do konkretnego ucznia
- Dostosowanie organizacji pracy, form i metod uczenia i uczenia się.

Indywidualne możliwości psychofizyczne

- Zależą od specyficznych cech dziecka
- Cechy indywidualne mają wpływ m.in. na:
 - tempo uczenia się,
 - czas skupiania uwagi,
 - wytrwałość w wykonywaniu zadań,
 - motywację do uczenia się,
 - podejście do rozwiązywania problemów,
 - ograniczenia wynikające z choroby przewlekłej,
 - dominujący styl uczenia się,
 - rodzaj przejawianej inteligencji,
 - łatwość lub trudność w nawiązywaniu relacji,
 - kontrola emocjonalna itp.
- Są podstawą do opracowania szerokiego wachlarza dostosowań, wymagających indywidualizacji pracy z dzieckiem/ucznikiem.

Czynniki środowiskowe

Znaczący wpływ na wielostronny rozwój dziecka/ucznia mają czynniki:

- związane ze specyfiką środowiska przedszkolnego, szkolnego,
- dotyczące grupy rówieśniczej,
- dotyczące osób dorosłych zatrudnionych w przedszkolu, szkole i placówce,
- dotyczące środowiska fizycznego przedszkola/szkoły, grupy/klasy
- związane ze środowiskiem rodzinnym

Diagnoza funkcjonalna w rozpoznawaniu potrzeb dziecka

Diagnoza psychopedagogiczna

- model medyczny, ilościowy
- bazuje na rozpoznaniu dysfunkcji czy braku, który zaburza rozwój dziecka
- określa mocne i słabe strony
- badanie 1:1 diagnosta nie widzi dziecka w grupie

Model jakościowy diagnozy

- model społeczny, jakościowy
- nie dziecko ma problem, ale w jego otoczeniu są bariery
- diagnoza ukierunkowana na rozpoznanie barier w otoczeniu
- pomija aspekt wsparcia indywidualnego dziecka

Diagnoza funkcjonalna

- holistycznie łączy model ilościowy i jakościowy
- dokładnie rozpoznaje środowisko dziecka
- dokładnie rozpoznaje funkcjonowanie dziecka
- indywidualnie rozpoznaje potrzeby dziecka

Diagnoza rozumiejąca narzędziem pracy nauczyciela

- **podmiotem relacji**
dziecko - proces edukacyjny - nauczyciel
jest dziecko

Polega na rozumieniu zachowań dziecka i dopasowaniu metod dydaktycznych do jego potrzeb w taki sposób, by bez przymusu i nakazu zrealizować ustanowione cele edukacyjne

Umiejętności nauczyciela diagnosty

Znajomość metod i technik zbierania informacji

- analiza dokumentów,
- obserwacja,
- analiza wytworów dziecka,
- rozmowa z dzieckiem,
- rozmowa z rodzicem,
- narzędzia diagnostyczne

Umiejętność:

- planowania obserwacji
- analizowania informacji o dziecku
- opisanie aktualnych możliwości dziecka
- wyznaczenia strefy najbliższego rozwoju
- Przełożenia wniosków z badania na działania praktyczne (dobór metod)

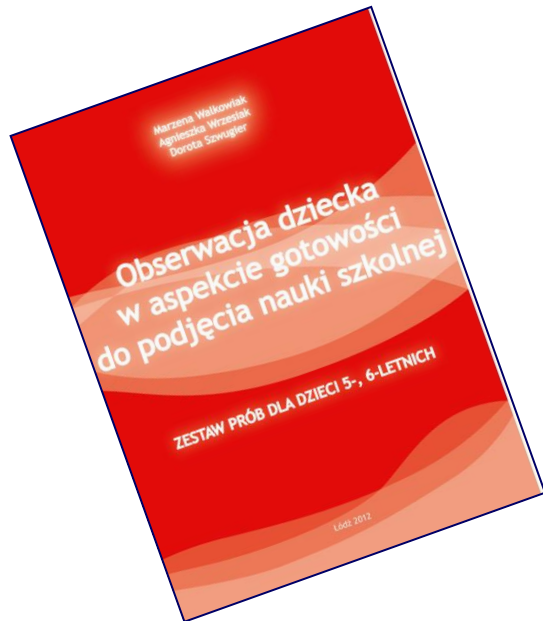
Umiejętności nauczyciela diagnosty

Etapy postępowania diagnostycznego

- 1. Wstępne zbieranie informacji na podstawie:**
 - rozmowy /wywiadu z rodzicami dziecka
 - analizy dokumentacji dostarczonej przez rodziców
- 2. Obserwacja i analiza funkcjonowania dziecka/ucznia w sytuacjach naturalnych i zaaranżowanych (zajęcia, lekcje, przedstawienia itp.)**
- 4. Wykonanie wybranych prób diagnostycznych (z wykorzystaniem gotowych lub własnych zadań diagnostycznych)**
- 5. Analiza funkcjonowania dziecka/ucznia; interpretacja z wyjaśnieniem związków pomiędzy zaburzeniami/deficytami w poszczególnych sferach (z uwzględnieniem kontekstu środowiskowego i zdrowotnego). Określenie mocnych i słabych stron dziecka/ucznia**
- 6. Wnioski do działań naprawczych - plan działań korygująco-wspierających, indywidualny program terapeutyczny, wskazówki do pracy w domu itp.**

Narzędzia diagnostyczne

- W procesie diagnozy funkcjonalnej należy wykorzystywać różne narzędzia diagnostyczne.
- Wskazana jest kombinacja wielu metod diagnostycznych, aby dokonywana ocena funkcjonowania dziecka była szczegółowa i wieloaspektowa.

WAŻNE !

- Obserwacja i diagnoza dziecka/ucznia nie polega na dostosowywaniu jego rozwoju do kart obserwacji i diagnozy.
- Nauczyciel powinien dobierać różnorodne narzędzia, które pozwolą na obserwację całościowego rozwoju dziecka.
- Zadaniem nauczyciela jest planować działania dziecka/ucznia, które pozwolą obserwować i monitorować jego rozwój i zachowania podczas codziennych zajęć w przedszkolu czy szkole.

Narzędzia diagnostyczne

Taki zestaw pozwala na przeprowadzenie obserwacji dziecka na początku i na końcu roku szkolnego na tej samej grupie materiałów dydaktycznych, co ułatwia analizę postępów dziecka

Podczas bieżącej pracy z dzieckiem

Narzędzia diagnostyczne

Testy rysunkowe:

- Dom
- Drzewo
- Człowiek
- Rodzina

familie.pl

Figapisze wordpress.com

Test niedokończonych zdań Np.:

- Najbardziej lubię się bawić w ...
- Nie lubię ...
- Boję się ...
- Chcę dostać ...
- Mama jest ...
- Tato jest ...
- Nasza rodzina to ...

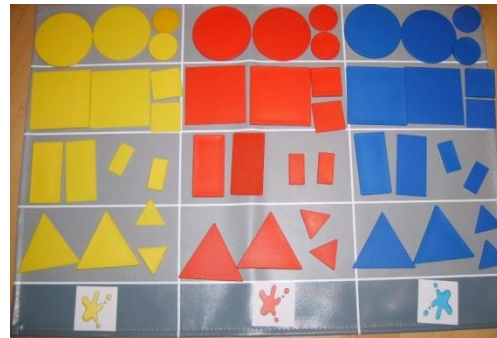
ofeminin.pl

Narzędzia diagnostyczne

- Rozróżnianie kolorów, odwzorowywanie układów, segregowanie, klasyfikacja

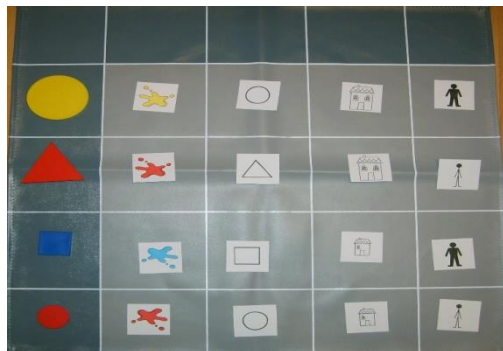

plansze do kodowania

mozaika

- Diagnoza w zakresie umiejętności segregowania według koloru, kształtu ...

plansza z układem współrzędnych do kodowania

- ... w zakresie umiejętności określania kilku cech wybranego przedmiotu/klocka

Narzędzia diagnostyczne

mata drzewo

- umiejętność podziału nazwy obrazka na sylaby i segregowania według liczby sylab podczas zabaw z logicznym drzewem

sylaby do zabawy

litery-sylaby-wyrazy

Głoski do zabawy

Narzędzia diagnostyczne

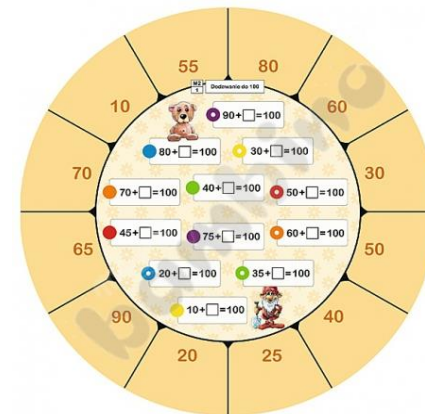
Tarcze ćwiczeń

Mnożenie i dzielenie

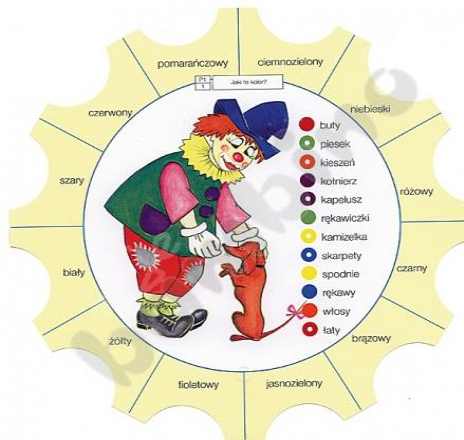
Zestaw kontrolny Paleta

Dodawanie i odejmowanie

Czytanie, pory roku

Barwa, linia, rysunek
www.mojebambino.pl

Spostrzegawczość wzrokowa

Obserwacja w przedszkolu

- **Ma na celu wczesne rozpoznanie u dziecka dysfunkcji lub dysharmonii rozwojowych i podjęcie interwencji.**
- Ułatwia rozpoznanie zainteresowań i uzdolnień
- Wstępna obserwacja jest podstawą do wyłonienia dzieci, które wymagają zniwelowania deficytów rozwojowych i rozwijania funkcji psychomotorycznych.
- Dziecko, które w danym roku szkolnym ma rozpocząć naukę w szkole otrzymuje na piśmie **analizę i ocenę jego stopnia gotowości do podjęcia nauki w szkole - tzw. diagnozę przedszkolną.**

Obserwacja w szkole

Obserwację pedagogiczną w trakcie bieżącej pracy z uczniami w szkole nauczyciel prowadzi w celu rozpoznania u nich:

- Trudności w uczeniu się, np.: w czytaniu, pisaniu, liczeniu
- problemów emocjonalno-społecznych
- szczególnych uzdolnień

Na I etapie edukacyjnym obserwację wykorzystuje nauczyciel do zdiagnozowania u uczniów:

- Deficytów kompetencji i zaburzeń sprawności językowych
- ryzyka wystąpienia specyficznych trudności w uczeniu się
- potencjału
- zainteresowań oraz szczególnych uzdolnień

Kiedy pogłębić diagnozę?

- Kiedy nie wiem, jak do dziecka dotrzeć?
- Gdy go nie rozumiem
- Gdy stosowane strategie nie przynoszą oczekiwanych rezultatów

**To sygnał, by bardziej wnikliwie przyjrzeć się
zachowaniu dziecka**

**w następnej kolejności:
pogłębiona diagnoza specjalistyczna
w poradni psychologiczno - pedagogicznej**

Indywidualne dostosowania

Wdrożenie indywidualnych dostosowań przyczynia się do:

- korekty dysfunkcji
- pokonania lub zmniejszenia występujących trudności
- rozwoju i udoskonaleniu umiejętności szkolnych
- zmiany w zachowaniu dzieci
- wzrostu osiągnięć w różnych obszarach

Indywidualne dostosowania

- Organizacja przestrzeni i pracy ucznia
- Stosowanie zasady stopniowania trudności
- Dobór metod i środków dydaktycznych
- Ocenianie
- Uwzględnienie zaleceń związanych ze stanem zdrowia dziecka
- Zintegrowanie działań nauczycieli i specjalistów
- Rozwijanie zainteresowań i uzdolnień dziecka
- Budowanie sukcesu dziecka

Nowe formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej

- Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się
- Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne
- Indywidualizowane ścieżki realizacji obowiązkowego przygotowania przedszkolnego oraz kształcenia

Dla uczniów, którzy mogą uczęszczać do przedszkola/szkoły, ale ze względu na trudności w funkcjonowaniu wynikające w szczególności ze stanu zdrowia nie mogą realizować wszystkich zajęć wspólnie z rówieśnikami

Na podstawie opinii publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej wydawanej nie dłużej niż na rok szkolny

Zindywidualizowane ścieżki realizacji obowiązkowego przygotowania przedszkolnego oraz kształcenia

Obejmuje wszystkie zajęcia wychowania przedszkolnego lub edukacyjne realizowane wspólnie z oddziałem oraz indywidualnie z uczniem

Wymaga analizy funkcjonowania ucznia na terenie szkoły oraz efektów udzielanej dotychczas pomocy

Wieloetapowy proces wydawania opinii dotyczącej zindywidualizowanej ścieżki kształcenia lub realizacji obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego

szkoła dołącza do wniosku rodziców dokumentację określającą:

- trudności w funkcjonowaniu ucznia,
- opinie nauczycieli specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem
- wpływ przebiegu choroby na funkcjonowanie ucznia

przed wydaniem opinii poradnia
przeprowadza analizę funkcjonowania ucznia

wydana opinia zawiera m.in.

- zakres, w jakim uczeń nie może brać udziału w zajęciach wspólnie z rówieśnikami
- działania, jakie powinny być podjęte w celu usunięcia barier i ograniczeń

Zindywidualizowana ścieżka

Zindywidualizowanej ścieżki nie organizuje się dla:

- Dzieci/uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego,
- Dzieci/uczniów z opinią o indywidualnym nauczaniu lub rocznym przygotowaniu przedszkolnym.

Nie ma tu zastosowania

liczba godzin z poszczególnych przedmiotów edukacyjnych określona w ramowych planach nauczania, co daje większą możliwość dostosowania do rzeczywistych potrzeb ucznia.

Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się

Mają na celu podniesienie efektywności uczenia się

Skuteczne i efektywne uczenie się polega na tym, że:

- uczymy się w maksymalnie krótkim czasie,
- dużo zapamiętujemy,
- długo pamiętamy,
- umiemy wykorzystać nabytą wiedzę odpowiednio do celu i sytuacji,
- jesteśmy zdolni do coraz bardziej twórczych rozwiązań zmieniających pozytywnie naszą rzeczywistość,
- rozwijamy tkwiące w nas potencjalne możliwości,
- uczenie się jest dla nas radością i wyzwoleniem a nie zniewoleniem i przymusem.

Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się

Czynniki utrudniające skuteczne i efektywne uczenie się związane są:

- z biopsychicznymi uwarunkowaniami tkwiącymi w samym uczniu,
- z oddziaływaniem środowiska rodzinnego,
- z charakterem i jakością procesu dydaktycznego a w szczególności z osobą nauczyciela.

Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się

- To forma pomocy realizowana w szkole (nie dotyczy przedszkola)
- Mogą być prowadzone z całą klasą lub w małych grupach
- W zajęciach mogą uczestniczyć dzieci z tej samej klasy, jak również z różnych klas.
- Czas trwania zajęć - 45 minut
- Mają być prowadzone z wykorzystaniem metod aktywizujących
- Zajęcia może prowadzić
 - nauczyciel przedmiotu
 - wychowawca grupy wychowawczej
 - psycholog
 - pedagog, pedagog specjalny
 - terapeuta z zakresu terapii pedagogicznej
 - trenerzy programów ukierunkowanych na zwiększenie efektywności uczenia się np.: (mnemotechnik, szybkiego czytania)

Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się

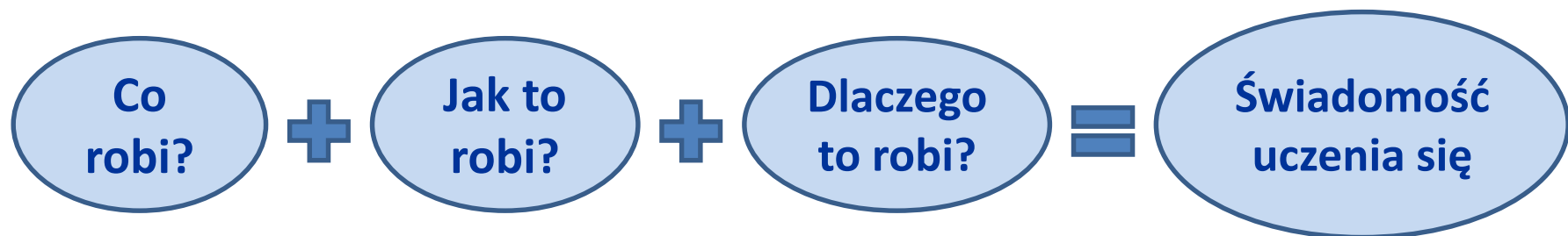
Przeznaczone są dla uczniów którzy:

- Wykazują niski poziom kompetencji w zakresie uczenia się
- Wykazują braki i trudności w zakresie planowania/organizacji pracy, doboru metod i technik uczenia się
- Osiągają w nauce wyniki nieadekwatne do możliwości i wkładanego wysiłku

Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się

Sposoby zwiększenia skuteczności i efektywności uczenia się:

- Określenie stylu uczenia się
- Ustalenie profilu inteligencji

Nauczyciel może wykorzystać narzędzia badawcze np.:

- Kwestionariusz inteligencji wielorakiej H. Gardnera
- Skala profilu inteligencji „Wachlarz możliwości” .

Literatura:

Małgorzata Taraszkiewicz & Colin Rose „Inteligencje Wielorakie w klasie” Seria: *INSPIRACJE* Jak uczyć uczniów uczenia się.

<http://www.eis.edu.pl/styleuczeniasie/styleuczeniasieold2.php>

Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się

- Nauczanie polisensoryczne zgodne z teorią integracji sensorycznej dr Ayres.
- Style uczenia się i dominacja półkulowa a efektywne metody pracy z dzieckiem/uczniem.
 - zajęcia muzyczne z zajęciami matematycznymi
 - zajęcia matematyczne z zajęciami kształtującymi świadomość przestrzenną
 - zajęcia taneczne lub wymagające kontroli ruchów z zajęciami językowymi, w tym z nauką języków obcych (Łukasiewicz M. *Sukces w szkole*)

Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się

Sposoby zwiększenia skuteczności i efektywności uczenia się:

- **Aktywność fizyczna** (m.in. poprawia nastrój, zwiększa poczucie własnej wartości, reguluje emocje)
Proponujemy alternatywne formy ćwiczeń:
 - areobik, zumba, basen, lodowisko, rajdy rowerowe, wycieczki, gry terenowe itp.
- Wykorzystanie systemu „**Edukacja przez ruch**”
D. Dziamskiej (ruch, rytm, muzyka, aktywność artystyczna i intelektualna tworzą środowisko uczenia się)

Dzieciom i młodzieży zaleca się 60 minut dziennie, lub więcej, umiarkowanej do intensywnej aktywności ruchowej dziennie, uwzględniając różne formy aktywności

Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się

Metody nauczania i uczenia się przyjazne dla mózgu

- **Metoda projektu edukacyjnego**
 - zakłada trzy płaszczyzny aktywności edukacyjnej: emocjonalną, intelektualną i praktyczną
 - rozwija u uczniów umiejętność współpracy w grupie, rozwiązywania problemów, samodzielnego poszukiwania wiedzy, krytycznego myślenia, prezentowania i ewaluacji efektów pracy własnej oraz zespołowej.
- **Metaplan**

1. Jak jest?

2. Jak powinno być?

3. Dlaczego jest inaczej niż powinno być?

4. Propozycje poprawy/naprawy stanu bieżącego

Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się

Metody nauczania i uczenia się przyjazne dla mózgu

- **Metoda sześciu kapeluszy**
czerwony - emocje
biały - obiektywizm
czarny - pesymizm
żółty - optymizm
zielony - możliwości
niebieski - analizuje, szef grupy
- **Skrzynka pytań/pytania i odpowiedzi** - do podsumowań i powtórek materiału
- **Mapa mentalna** - (mapa myśli) wizualne przedstawienie danego zagadnienia za pomocą słów, obrazów, zdjęć, rysunków itp.)
Gotowe programy do tworzenia map myśli <http://imindmap.pl>

Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się

Metody nauczania i uczenia się przyjazne dla mózgu

- **Drzewo decyzyjne** - graficzne przedstawienie procesu podejmowania decyzji; pozwala na określenie pozytywnych i negatywnych skutków każdego rozwiązania.
- **Drama** - przeżywanie, doświadczanie i zabawa do przyswajania treści.
- **Burza mózgów** - wyrażanie jak największej liczby pomysłów w celu rozwiązania określonego problemu.

Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się

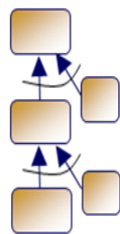
Propozycje metod i technik aktywizujących

- Metody/techniki rozwijające twórcze myślenie (analogie, lista atrybutów, podobieństwa i różnice, bricolage ...)
- Metody/techniki aktywizujące (burza mózgów, metaplan, dywanik pomysłów, kula śniegowa, 635 ...)
- Zabawy badawcze, doświadczenia, eksperymenty
- Narzędzia TOC - gałązka logiczna, chmurka, drzewko ambitnego celu

Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się

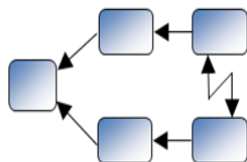
Narzędzia TOC – gałązka logiczna, chmurka, drzewko ambitnego celu

GAŁĄŻ

Jest zabawa
Jest uporządkowanie świata
Zapewniona jest potrzeba ruchu

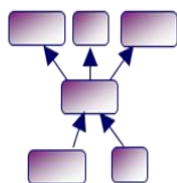
CHMURKA

Są pomocne w wyciąganiu wniosków (zamiast krytyki dorosłych)

Jest zaangażowanie polisensoryczne
Uczą sprawczości i samodzielności

DRZEWKO
AMBITNEGO CELU

Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się

Proponowane formy w zakresie organizacji działań:

- Uczenie się wzajemne w parach, grupach
- Uczeń w roli eksperta
- Metoda odwróconej lekcji
- Uczenie się w „otwartych przestrzeniach edukacyjnych” (lekcje w terenie)
- Konstruowanie nowej wiedzy na bazie doświadczeń, eksperymentów, poszukiwanie praktycznych zastosowań
- Projekty edukacyjne realizowane indywidualnie lub grupowo

Źródło: praca zbiorowa, Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w systemie edukacji w świetle nowych przepisów prawa oświatowego – ORE Warszawa 2017r.

Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się

Lekcje w terenie

Zajęcia rozwijające umiejętności uczenia się

Komponenty umiejętności kształtowane na zajęciach, m.in.:

- Świadomość swoich mocnych i słabych stron
- Motywacja wewnętrzna
- Samodzielność w planowaniu i organizowaniu uczenia się
- Gospodarowanie czasem
- Gotowość do zdobywania nowej wiedzy i jej praktycznego zastosowania
- Aktywność intelektualna (w tym procesy poznawcze)
- Analiza i selekcja informacji
- Rozwiązywanie problemów
- Tworzenie notatek
- Samoocena i jej wykorzystanie do dalszych działań

Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne

- Organizowane zamiast zajęć socjoterapeutycznych. Należą do grupy zajęć specjalistycznych.
- Maksymalna liczba uczestników - 10 (może być przekroczona w przypadku uzasadnionych potrzeb uczniów).
- Czas trwania - 45 min. (może być skrócony lub wydłużony z zachowaniem tygodniowego czasu zajęć)
- Dla dzieci/uczniów i młodzieży, np.: z problemami adaptacyjnymi, nieśmiałość i izolujące się od rówieśników, agresywne, ze spadkiem aktywności i motywacji do nauki, trudnościami w koncentracji uwagi, po sytuacjach traumatycznych, z depresją młodzieńczą, z nasilonymi symptomami w trakcie kryzysów rozwojowych, niepodporządkowujące się zasadom ustalonym w grupie, przejawiające inne zachowania destrukcyjne.

Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne

Mogą prowadzić:

- nauczyciel - psycholog
- nauczyciel - pedagog, w tym pedagog specjalny
- nauczyciel posiadający przygotowanie np. z zakresu prowadzenia określonego rodzaju terapii obejmującej rozwijanie kompetencji emocjonalno-społecznych np.:
 - arteterapii,
 - socjoterapii
 - terapii behawioralnej
 - mediacji
- Dwuosobowy zespół: nauczyciel przedmiotu wraz ze specjalistą w zakresie określonej terapii

Umiejętności będące podstawą kompetencji emocjonalnych i społecznych

Samodzielność

motywacja
wewnętrzna

Rozpoznawanie
emocji własnych
i innych osób

samoregulacja

rozładowywanie
emocji

komunikowanie
emocji

przestrzeganie
norm i zasad

samokontrola

odpowiedzialność

podtrzymywanie
przyjaźni

empatia,
cierpliwość

funkcjonowanie
w grupie

skuteczne
współdziałanie
w zespole

rozwiązywanie
konfliktów,
dokonywanie wyborów

gotowość do
niesienia pomocy

Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne

Techniki i metody do wykorzystania:

- **Muzykoterapia.**
- **Biblioterapia**, w tym bajkoterapia i opowiadania relaksacyjne, terapeutyczne, teksty wprowadzające w świat wartości.
- **Drama**, elementy pantomimy
- **Metoda ruchu rozwijającego W. Sherborne**
- **Metody/techniki aktywizujące** (integracyjne, tworzenia i definiowania pojęć, hierarchizacji, twórczego rozwiązywania problemów, pracy we współpracy, ewaluacyjne)
- **Metody rozwiązywania konfliktów** - mediacje, negocjacje
- **Techniki poznawcze i behawioralne** dla dzieci i uczniów autystycznych, z lękami, depresją.
- **Terapia muzyką i ruchem**

Programy profilaktyczne i zdrowia psychicznego

Program „Przyjaciele Zippiego” to międzynarodowy program promocji zdrowia psychicznego dla dzieci w wieku 5-8 lat, który kształtuje i rozwija umiejętności psychospołeczne u małych dzieci.

„Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”

„Strażnicy Uśmiechu” - www.pozytywnaeducacja.pl

Archipelag skarbów - www.program.archipelagskarbow.eu

„Noe” - www.profilaktyk.info

„EPSILON”, „Spójrz inaczej” - www.ore.edu.pl/programy-profilaktyczne/bank-programow-profilaktycznych/programy-promocji-zdrowia-psychicznego

Podsumowanie

- Nauczyciel XXI wieku **powinien dążyć do rozpoznania potrzeb, predyspozycji i indywidualnych możliwości dziecka/ucznia.**
- Przeprowadzona **diagnoza jest podstawą dalszych działań** mających na celu organizację procesu kształcenia dostosowanego do preferencji współczesnego ucznia.
- **Właściwie zorganizowany proces nauczania w dużej mierze gwarantuje powodzenie uczenia się, zachęca jednocześnie dziecko/ucznia do samodzielnego pogłębiania wiadomości i umiejętności.**